

recuzitei, cât și în antrenarea interpreților pe un drum dificil și plin de riscuri. Căci aproape fiecare partitură este „orchestrată” spre a dezvălui fragmente ale acestui univers în care coexistă comedia și drama, violența și tandrețea, mizeria fizică și morală, cu elanurile și efuziunile sentimentale, ori cu licăriri de puritate și ingenuitate ivite o dată cu nostalgia copilăriei. O teribilă incomprehensiune își pune pecetea pe relațiile familiei, dintre tatăl alcoolic, mama bolnavă de iluzii deșarte, fiul ușor „întârziat” mintal și fiica obsedată de gândul de a fugi de coșmarul de-acasă, unde grija suverană este aceea a frigiderului... gol. Povestea capătă un halo de poezie tragică, în plină desfășurare a filonului aparent comic, prin „sacrificarea mielului”, cel sugerat atât în decor, de mărime impresionantă, cât și în recuzită, ca un simbol al copilăriei.

Poate, pe alocuri, prea încărcat – în decor și în mijlocul unor interpreți, prin succesiunea de accente patetice și de fraze abia șoptite din cele mai incomode situații (pe masă, sub masă), fapt ce riscă să împiedice deslușirea textului din sală – spectacolul însă are toate șansele ca, până la întâlnirea cu publicul, să dobândească și ritmul, și coerența, și tensiunea emoțională deplină, cerute de regizor. Inseși evoluțiile unor actori ca Ovidiu Ghiniță și Adriana Ghiniță, Zoltan Lovas (o „compoziție” de un umor savuros), Florin Covalciuc și, o plăcută surpriză, tânăra Carmen Vlaga (mai ales în prima parte a spectacolului) dau seama de năzuința echipei de a încununa munca tânărului regizor printr-o reușită! Cum premiera, după spusele gazdelor, va avea loc abia la toamnă, nu ne rămâne decât să salutăm această fericită întâlnire a teatrului, condus de domnul Ion Văran, cu o dramaturgie valoroasă și cu un regizor a cărui iscusință „nu așteaptă ca vârsta s-o măsoare”.

Teatrul de Stat din Arad – Blestemul muritorilor de foame de **Sam Shepard**. Regia artistică: **Alexandru Berceanu**. Scenografia și muzica: **Dorothea Iordănescu**. Distribuția: **Ovidiu Ghiniță, Carmen Vlaga, Florin Covalciuc, Bogdan Costea, Doru Nica, Călin Stanciu, Zoltan Lovas**. Data premierei: 11 mai 2003.

LEAR coborât de pe roclu...

Bate un vânt de primăvară pe scena nemțeană – pornit parcă de la spectacolele cu *Santiago, el campeón* de Ștefan Caraman și *Emigranții* de Mrožek, care se face simțit, însă, și în noul demers artistic, cu *Regele Lear*, în viziunea regizorului Mircea Anca și scenografia semnată de tânărul Doru Zanfir (student în anul IV la U.N.A.T.C.), iar ilustrația muzicală concepută de regizor împreună cu Liviu Vlad. Atât prin decor, simplificat dar sugestiv, prin unele „amputări” ale textului și prin manifesta preocupare pentru esențializarea conflictului și pentru firesc – punând accentul pe omenescul acestei drame cu o desfășurare amplă, arborescentă, ce antrenează destinul tuturor eroilor realizatorii s-au străduit să ofere un discurs scenic eliberat de detaliile ambianței epocii și de retorica tradițională, încărcată de un (cândva) spectaculos patetism, spre a face mai lesnicios drumul către emoția spectatorilor de astăzi. În fapt, drama bătrânului rege va coincide cu *redobândirea identității omului*, de-a lungul unui dureros purgatoriu, în care eroarea lui se transformă în izvor al ororilor și suferințelor pricinuite de cele nedemne de sentimentele lui părintești. În sens mai larg, însă, spectacolul tinde către „demitizarea” unei povești atât de bine cunoscute, spre a scoate la iveală „nebunia lumii” și dizarmonia grotescă potrivit căreia „nebunii îi conduc pe orbi”. Mănat de un anumit dezechilibru în construcția întregului, dintre dimensiunea și sangvinitatea lui *Lear*, pe de-o parte, și confruntările fulgurante menite să scoată la iveală paleta atât de bogată caracterologic a personajelor din jurul

regelui, spectacolul pierde, însă, din substanța și adâncimea trăirilor acestor personaje (ne referim, de pildă, la drama lui *Gloucester*) ori din acea rafinată și viu colorată „iconografie” a răului, cu motivații diferite, ce impulsionează atitudinile și faptele unor slujitori ai „întunericului”.

Forța dramatică izvorâtă din impetuositatea gestului și a rostirii, din pregnanța și mobilitatea mimicii, sau dintr-o binevenită alternare a clipelor exploziv-temperamentale cu acelea, și mai emoționante, ale coborârii tonului către tristețe mărturisiri făcute sieși, ni-l readuc înaintea ochilor pe actorul Cornel Nicoară (*Lear*), figură de prim-plan a colectivului acestui teatru cu un trecut poate prea glorios față de prezentul ce își așteaptă încă momentele de certitudine și grație. Fără câteva excepții, puține la număr, de la „regula” firescului, adoptată de realizatori, creația lui ne dezvăluie și resorturile de energie, și bogata experiență profesională, și „tinerețea” ambițiilor de a recupera temeuri de respect față de această scenă, împreună cu tinerii cărora instituția pare să le acorde un important credit. Dacă, alături de el, Tudor Tăbăcaru, în rolul *Bufonului*, ne convinge adeseori de strădania restituirii operei în spiritul firescului și al adevărului mereu actual al semnificațiilor sale, iar tinerii Liviu Vlad (*Edmund*) și Raul Lucaci (*Edgar*) aduc în scenă câteva clipe de teatru mai aproape de tensiunea emoțională proprie acestei drame „în lanț”, în celelalte roluri nu

putem vorbi decât de izbutințe interpretative mai mici, mai puțin relevante, ori de o configurare la suprafață a personajelor și a mobilității acțiunilor acestora, așa cum se întâmplă, de pildă, cu cele trei interprete ale fiicelor regelui, Nora Covali (*Cordelia*), pândită de monotonie, Ecaterina Hâțu (*Goneril*) și Adina Suciu (*Regan*), a căror agreabilă prezență scenică nu este însoțită întotdeauna de mijloacele capabile să înfățișeze profunzimea conflictului și să motiveze credibil reacțiile ce îl conduc pe bătrânul lor „tată” până în pragul nebuniei.

Altfel spus, coborârea lui *Lear* de pe soclul unei admirații „muzeistice”, lăudabilă în intenție, își află nu numai însemnul adeziunii publicului față de tălcurile mereu actuale ale înțelepciunii dobândite o dată cu nebunia și durerea, sau ale lucidității cucerite, paradoxal, prin pierderea vederii, dar și regretul în fața estompării conturului unor caractere și relații de joc, atât de importante și ele, pentru ca povestea scrisă de Shakespeare să însemne astăzi mai mult decât o... poveste.

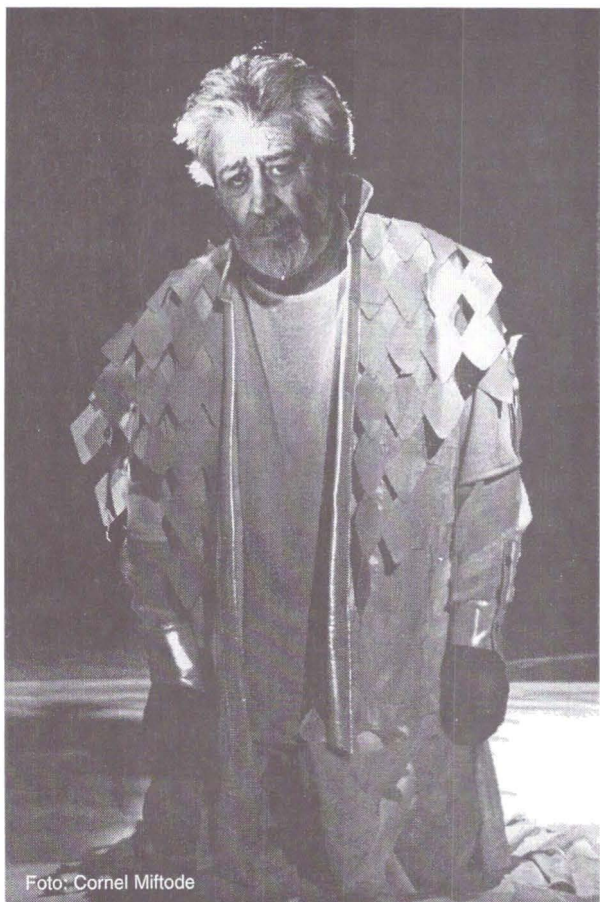

Foto: Cornel Miftode

Cornel NICOARĂ